

opinie & analyse

We mogen niet toestaan dat ons spaargeld naar klimaatvriendelijke bedrijven gaat, vindt **BERT GABRIELS**.

Haal ons geld weg uit de CO₂-industrie

Burgers moeten het signaal geven dat met hun geld geen nieuwe broeikasgassen worden geproduceerd. (foto: een bruinkoolmijn in het Duitse Hambach) © Arco

Je zou het in alle klimaatgekibbel bijna over het hoofd zien, maar blijkbaar zijn alle politici in dit land het ondertussen wel eens over één punt. Bij alle partijen is het hoge woord eruit: we moeten stoppen met de uitstoot van CO₂. Tegen 2050. We hebben het beloofd in Parijs, het stond ook al in de VN-resolutie 992, en in de dagelijkse columns en debatten wordt dit streefdoel niet meer in vraag gesteld. Het *Intergovernmental Panel on Climate Change* heeft trouwens reeds bevestigd dat het technisch haalbaar is, op voorwaarde dat we de uitstoot al met 50 procent terugdringen tegen 2030. Dat is al over twaalf jaar.

Tijd dus om eens te checken waar ons geld zit. Het is tenslotte niet verstandig om massaal geld te lenen aan een fabriek die je daarna gaat boycotten, omdat ze blijkt te stinken. Dat is actie voeren tegen je eigen winst.

Ikzelf heb een eenmanszaakje, en ik heb vorig jaar ontdekt dat ik via mijn spaargeld en pensioengeld effectief geld investeer in industrie die ertoe leidt dat mijn kleinkinderen geen 40 jaar kunnen worden. Dat is nogal een absurde ervaring.

Ik heb dan ook mijn bank en verzekeraar gevraagd of ze konden garanderen dat mijn spaargeld en pensioengeld enkel aangewend zou worden voor duurzame investeringen, en kreeg daarbij het antwoord dat ze daar best veel over vergaderen, maar dat het allemaal niet zo simpel is. Een beetje het antwoord van onze regering dus. Vervolgens heb ik zelf via de vzw Fairfin nagevraagd of er duurzame alternatieven zijn voor dit spaargeld, met behoud van de fiscale voordelen uiteraard, en gevraagd om alle bedragen over te maken. Voor het pensioen-

sparen en het IPT (Individuele Pensioentoezegging voor zelfstandigen) hebben we alternatieven gevonden. Dat geld is ondertussen op weg naar bedrijven die voor de innovatie zorgen die we dringend nodig hebben.

Maar voor het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) was dat niet mogelijk. Gewoon niet. Ik doe sinds vorig jaar dus niet meer mee aan die spaarformule. Jammer dat ik daarbij een fiscaal voordeel verlies, maar ik ben het beu om betutteld te worden in de zeggenschap over mijn eigen geld. Het is toch eigenaardig dat alle zelfstandigen in België gedwongen worden om mee te investeren in olie en gas, terwijl we tegelijkertijd tegen die bedrijven staan roepen dat ze moeten stoppen. Bij deze dus een warme oproep aan de grote verzekeraars om ook hiervoor in een duurzaam alternatief te voorzien.

Verder zou ik graag alle collega's, maar ook alle bedrijven en overheden die vinden dat er iets moet gebeuren, willen

Al onze pensioenreserves in de tweede en derde pijler worden vandaag nog vrolijk belegd in nieuwe oliebronnen en ontbossingsplannen

vragen om niet alleen aan de politiek, maar ook aan de markt een duidelijk signaal te geven.

Al onze pensioenreserves in de tweede en derde pijler worden vandaag nog vrolijk belegd in nieuwe oliebronnen en ontbossingsplannen. Dat gaat om een potentieel van 150 miljard euro, geïnvesteerd op termijnen die de uitdoving van de fossiele sector ruim kunnen overschrijden. Elke ceo die *Sign My Future* heeft getekend (*DS 5 februari*), kan best zo snel mogelijk z'n pensioenverzekering weghalen uit de fossiele industrie, of anders heeft hij net de afbouw getekend van alle pensioenen van z'n volledige personeel.

Verder hebben we nog 270 miljard euro spaargeld uitstaan. Iedereen die niet wil dat daarmee nieuwe broeikasgassen worden geproduceerd, heeft de macht om dat ook effectief te beletten. Klanten van de vier grootste banken in ons land kunnen aan hun bank kenbaar maken dat ze niet langer willen dat met hun geld nieuwe broeikasgassen worden geproduceerd en zich zo aansluiten bij de *Move Your Money*-campagne.

Anders blijven we investeren in een sector die miljoenen besteedt aan het lobbyen tegen de klimaatwetgeving die we van onze politici eisen. En dwingen we zelf die bedrijven om elke klimaatwet door een batterij juristen te laten versnipperen. Niet alleen drijven we onze politici dan tot wanhoop, in het eindeloos en geldverslindend gevecht tussen politiek en lobby zijn we aan beide kanten de gulle financier.

Dat zou een goeie grap zijn, maar ook wel sneu. Wij zijn als burgers misschien niet het groot kapitaal, maar we zijn mogelijk nog groter.

BERT GABRIELS

Wie? Comedian.

Wat? Doet een oproep aan banken en verzekeraars om alleen nog in duurzame sectoren te investeren.

KORT & BONDIG

DE ABSURDITEIT VAN EEN VELDPROEF

Terwijl het Milieurapport Vlaanderen, van november 2018, pleit voor een consumptiepatroon met minder dierlijke producten vanwege gezondheid, klimaat, milieu en waterkwaliteit, en voor een kleinere veestapel vanwege dierenwelzijn en het sluiten van kringlopen, terwijl scholieren (en volwassenen) bereid zijn om minder vlees te eten, terwijl de roep naar een kleinere, diervriendelijker veehouderij weerklinkt, financiert de overheid een veldproef met mais, een gewas dat vooral nut heeft voor de exportgerichte, intensieve veehouderij.

Het gewas werd ontwikkeld met de gecontesteerde crispr-techniek en moet dus, als ggo-gewas, ook nog een lange en dure weg gaan vooraleer het ooit commercieel geteeld mag worden. Het zou een absurde grap van een stand-upcomedian kunnen zijn.

Het is niet voor het eerst dat organisaties wijzen op de discrepantie tussen reële maatschappelijke noden als het op landbouw en voeding aankomt en het wereldvreemde antwoord dat ggo's hierop bieden. Het lijkt erop dat ggo's worden ontwikkeld met weinig of geen bezinning over de dieperliggende oorzaken van complexe problematieken.

Een echt debat wordt er over ggo's niet gevoerd. De federale overheidsdienst Volksgezondheid organiseerde weliswaar recent, van 15 januari tot en met 14 februari, een publieke consultatie over de veldproef, maar dat is rijkelijk laat. Een veldproef is een van de laatste stappen voor de eventuele commercialisering van een ggo-gewas. Het is tegelijk het eerste moment dat je je als burger kunt uitspreken, en dan nog alleen over de specifieke risico's die de veldproef meebrengt. Anders gezegd: de overheid vertrekt van ggo's als oplossing. Als burger kun je daar hooguit nog een kleine kanttekening bijplaatsen. Of schamper lachen.

Waar de overheid steken laat vallen, springen anderen bij. Op vraag van Greenpeace berekende UC Louvain de klimaatwinst bij een kleinere Vlaamse veehouderij. In het meest ambitieuze scenario behoudt Vlaanderen een kleine, agro-ecologische veestapel, met 58 procent minder broeikasgas, 50 procent minder stikstof en 76 procent minder impact op de biodiversiteit.

De denktank IPES-Food pleit voor een geïntegreerd Europees voedselbeleid (*DS 7 februari*). Een voedsel- in plaats van landbouwbeleid moet de huidige, kostelijke tegenstrijdigheid tussen verschillende beleidsmaatregelen wegwerken en uiteindelijk resultaat boeken op verschillende fronten: milieu, duurzame landbouw, gezond voedsel, eerlijke prijzen.

Prioritair is ze dus niet, deze veldproef voor een hogere maisproductie. Burgers verwachten een beleid dat inzet op een veerkrachtige landbouw die een fair inkomen voor de boer verzekert én die accordeert met een daadkrachtig klimaat- en natuurbeleid. En ja, het is zinvol dat het beleid investeert in (praktijk)onderzoeken. Maar mogen we onderzoek verwachten dat antwoorden biedt op prangende problematieken en maatschappelijke meerwaarde creëert voor boer, burger, milieu en klimaat?

Lieve Vercauteren (BioForum Vlaanderen), Petra Tas (De Landgenoten), Hanne Flachet (Fian Belgium), Stefanie Devloo (Solidagro), Jan Vannoppen (Velt) en Luc Vankrunkelsven (Wervel).